

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANITELJA I
ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI**

Sarajevo, rujan 2015. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPAKU

U cilju blagovremene implementacije presude Ustavnog suda Federacije BiH broj: 22/04 od 04.05.2005. godine koja je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 44/05 i presude Ustavnog suda Federacije BiH broj: 8/13 od 01.10.2013. godine koja je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 95/13, a sukladno članku 172. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH i članku 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, obzirom da nije u pitanju složen i obiman zakon, predlažemo da se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branitelja i članova njihovih obitelji donese po skraćenom postupku.

Drugi razlog je potreba žurnog izvršenja Preporuke Komiteta za ljudska prava UN, broj: 1917/2009, 1918/2009, 1925/2009 i 1953/2010 u predmetu: Prutina, Zlatarac, Kozica i Čekić. Svojom preporukom Komitet za ljudska prava UN naložio je državi članici Bosni i Hercegovini da ukine obvezu za članove obitelji da svoje nestale srodnike proglase mrtvim kako bi imali pravo na socijalne naknade ili bilo koji drugi oblik kompenzacije.

Imajući u vidu naprijed navedeno, kao i činjenicu da nije u pitanju složen i obiman zakon, predlažemo da se Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branitelja i članova njihovih obitelji donese po skraćenom postupku.

Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PRAVIMA BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Članak 1.

U Zakonu o pravima branitelja i članova njihovih obitelji ("Službene novine Federacije BiH", br.: 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10), čl. 2., 3. i 4. mijenjaju se i glase:

“Članak 2.

Branitelji, u smislu ovog Zakona smatraju se pripadnici Armije Republike Bosne i Hercegovine, Hrvatskog vijeća obrane i policije nadležnog organa unutarnjih poslova, pripadnici Oružanih snaga (u daljnjem tekstu:Oružane snage), a koji su sudjelovali u obrani suvereniteta i cjelovitosti Bosne i Hercegovine (početak agresije na općinu Ravno), od 18.09.1991. do 23.12.1996. godine, odnosno do prestanka izravne ratne opasnosti i koji je demobiliziran rješenjem nadležnog vojnog tijela, kao i osoba koja je sudjelovala u pripremi za obranu i u obrani Bosne i Hercegovine.

Organizatorom otpora, u smislu ovog Zakona, smatra se osoba koja je organizirala i rukovodila u pripremi za obranu i u obrani Bosne i Hercegovine, najmanje 100 dana u razdoblju od 18.09.1991. do 09.04.1992.godine ili je u tom vremenskom razdoblju bila angažirana na poslovima u institucijama ili tijelima vezanim za obranu Bosne i Hercegovine, koja je bila pripadnik u Oružanim snagama najmanje 2 godine, a čiji je status potvrđen od strane Federalnog ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata/ Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata.

Dragovoljcem, u smislu ovog Zakona, smatra se pripadnik vojnih postrojbi koji je sudjelovao u pripremi za obranu i u obrani Bosne i Hercegovine u periodu do 19.06.1992. godine, kao i druga osoba koja nije bila vojni obveznik u vrijeme dragovoljnog stupanja u Oružane snage i ostala neprekidno u postrojbama do kraja rata ili je ranije demobilizirana od nadležnog vojnog tijela.

Veteranom, u smislu ovog Zakona, smatra se osoba koja je stupila u postrojbe iz stavka 1. ovog članka od 18.09.1991. do 31.12.1992. godine i ostala neprekidno do 23.12.1995. godine, ili ranije demobilizirana od nadležnog vojnog tijela.

Osobe iz st. 1., 2. ,3., 4. ovog članka i čl. 3. i 4. ovog Zakona ostvaruju prava propisana ovim Zakonom sukladno sa rokovima iz članka 35. ovog Zakona.

Pojmovi i definicije iz ovog članka koriste se i primjenjuju kod reguliranja prava i pogodnosti u svim oblastima i razinama vlasti koje se tiču branitelja i članova njihovih obitelji.

Članak 3.

Ratni vojni invalid je državljanin Bosne i Hercegovine koji je, vršeći vojne dužnosti, druge dužnosti za ciljeve obrane u sustavu Oružanih snaga, sudjelujući u obrani Bosne i Hercegovine u vremenu i pod uvjetima i okolnostima iz članka 2. stavak 1. ovog Zakona, zadobio ranu, ozljedu, bolest ili je vršenje dužnosti uticalo na

pogoršanje bolesti, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegova organizma najmanje za 20%.

Ratni vojni invalid je i državljanin Bosne i Hercegovine koji je na zapovijed ili po nalogu nadležnoga vojnog tijela ili organa uprave nadležnog za poslove obrane i državne sigurnosti, pod uvjetima i okolnostima iz stavka 1. ovog članka, zadobio ranu, ozljedu, bolest ili pogoršanje bolesti, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegova organizma najmanje za 20%.

Ratni vojni invalid je i osoba koja je u vremenu i pod uvjetima i okolnostima iz st. 1. i 2. ovog članka bila ratni zatočenik i zadobila ranu, ozljedu, bolest ili pogoršanje bolesti, pa je uslijed toga nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%.

Ratni vojni invalid je i stranac kod koga je nastupilo oštećenje njegova organizma pod okolnostima i uvjetima iz st. 1., 2. i 3. ovoga članka.

Liječnička komisija kod utvrđivanja stupnja invalidnosti za ranjene i zatočene pripadnike Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, kao i za osobe sa područja na kojem je počinjen genocid koji je priznat od Međunarodnog suda u Hagu, bez obzira na osnov invaliditeta, koji su već ostvarili pravo i o čemu postoji medicinska dokumentacija u spisu predmeta, stupanj invalidnosti neće se utvrđivati, u postupku provođenja Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti braniteljsko-invalidske zaštite ("Službene novine Federacije BiH", broj:82/09), manje od 20%, X grupe.

Mirnodopski vojni invalid je osoba koja je u miru bez namjere, obavljajući vojnu dužnost, zadobila ranu ili ozljedu, pa je zbog toga nastupilo oštećenje njegova organizma najmanje za 20%, odnosno kod kojeg je uslijed bolesti ili pogoršanja bolesti nastupilo oštećenje njegova organizma najmanje za 60% u vremenu od 24.12.1996. godine do 01.01.2006. godine, i to:

- vojna osoba na služenju obveznog vojnog roka,
- pitomac u vojnoj školi,
- pripadnik pričuvnog sastava za vrijeme vojne dužnosti.

Članak 4.

Obitelj poginulog, umrlog, nestalog branitelja je obitelj osobe koja je poginula, umrla, nestala pod uvjetima i okolnostima iz članka 2. i članka 3. st. 1., do 4. ovog zakona, odnosno umrlog do 23.12.1996. godine od posljedica rane, ozljede, bolesti ili pogoršanja bolesti zadobijene pod uvjetima i okolnostima iz članka 2. i članka 3. st.1.do 4.ovog Zakona.

Obitelj poginule ili umrle osobe iz članka 3. stavak 6. ovog Zakona ostvaruje određena prava pod uvjetima i na način koji vrijede za obitelj umrloga ratnog vojnog invalida.”

Članak 2.

U članku 21.stavak 4. briše se.

Dosadašnji st. 5., 6., 7. i 8. postaju st. 4., 5., 6. i 7.

Članak 3.

U članku 34. u stavku 3. riječi “15 dana “ zamijenjuju se riječima “ 30 dana”.

Članak 4.

U članku 36. točka 1., briše se.

Dosadašnja toč. 2., 3. i 4., postaju toč. 1., 2., i 3.

Članak 5.

Članak 43. mijenja se i glasi:

“Utvrđivanje da je rana ili ozljeda zadobivena pod okolnostima iz članka 3. ovog zakona, kao i utvrđivanje da je osoba od kojeg članovi obitelji izvode prava, prema odredbama ovog Zakona, poginula, umrla ili nestala pod okolnostima iz članka 3. ovog zakona, obavlja se dokaznim sredstvima iz članka 44. ovog zakona.

Okolnosti stradanja iz čl.3. i 4.ovog zakona mogu se dokazivati u upravnom postupku sukladno odredbama Zakona o upravnom postupku, ukoliko je vojna dokumentacija uništena zbog ratnih dejstava, odnosno ukoliko Arhivski depo Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine/Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine ne raspolaže podacima o konkretnoj vojnoj postrojbi.

Upravni postupak iz stavka 2. ovog članka po zahtjevu stranke vodi nadležni prvostupanjski organ za pitanja evidencija iz oblasti vojne obveze.

Protiv rješenja odnosno zaključka nadležnog organa iz stavka 3. ovog članka može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema rješenja odnosno zaključka.

Žalba se podnosi Federalnom ministarstvu putem prvostupanjskog organa.

Rješenje iz stavka 4. ovog članka podliježe reviziji. Prvostupanjska rješenja kojima je zahtjev odbijen ne podliježu reviziji.

Reviziju vrši Federalno ministarstvo u roku od 3 mjeseca od dana prijema predmeta.

U vršenju revizije na prvostupanjsko rješenje može se dati suglasnost, prvostupanjsko rješenje može se izmijeniti, poništiti ili ukinuti i drugačije riješiti upravnu stvar ili predmet vratiti prvostupanjskom organu na ponovni postupak.

Žalba i revizija odlažu izvršenje rješenja, odnosno upis utvrđenih činjenica u vojne evidencije.

Ako je protiv prvostupanjskog rješenja izjavljena žalba, o žalbi i reviziji rješava se istim rješenjem.”

Članak 6.

U članku 44. iza riječi: “vojne dokumentacije” dodaju se riječi: “ili pravomoćnog rješenja donesenog sukladno odredbama članka 43. ovog zakona.”.

Članak 7.

Članak 45. mijenja se i glasi:

“Utvrđivanje da je bolest nastupila ili se pogoršala pod okolnostima iz članka 3. ovog Zakona, vrši Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja na temelju pregleda i na temelju medicinske dokumentacije o liječenju iz ratnog perioda.”

Članak 8.

U članku 53. u stavku 2. riječi: “u roku od 5 godina od dana kada je rješenje postalo konačno u upravnom postupku, odnosno od dana stupanja na snagu ovog Zakona zavisno od toga koji je datum kasniji”, brišu se.

Članak 9.

Ovaj Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Federacije BiH”.

O B R A Z L O Ž E N J E

PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

I-USTAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni temelj za donošenje ovog Zakona sadržan je u članku III.2.e), u svezi sa člankom III.3/3), Ustava Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, broj: 1/94), prema kome Federalna vlast, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obvezujući na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine, ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone u oblasti socijalne politike.

Dakle, imajući u vidu citiranu ustavnu odredbu, federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone i druge propise koji su obvezujući na području cijele Federacije, svake od propisanih zajedničkih nadležnosti i bez predhodne suglasnosti kantona.

II-RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branitelja i članova njihovih obitelji, prevashodno je izvršenje presude Ustavnog suda Federacije BiH broj: U-22/04 i U-8/13 kojim je Ustavni sud Federacije BiH utvrdio da članak 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branitelja i članova njihove obitelji („Službene novine Federacije BiH”, broj: 70/07), te čl. 2., 3., 4. i članak 36. točka 1. i čl. 43. i 45. Zakona o pravima branitelja i članova njihovih obitelji („Službene novine Federacije BiH”, br. 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10), nisu sukladni Ustavu Federacije BiH.

Nadalje, Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata od Komisije za zaštitu ljudskih prava i sloboda Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH je dobilo dopis u kojem se navodi da je Komitet za ljudska prava UN dao preporuku (predmet Prutina i dr.): ”da se ukine obveza za članove obitelji da svoje nestale srodnike proglase mrtvim kako bi imali pravo na socijalne naknade ili bilo koji drugi oblik kompenzacije”, koja se odnosi na članak 21. stavak 4. Zakona o pravima branitelja i članova njihovih obitelji.

Iz navedenih razloga, predlaže se donošenje ovog zakona po skraćenom postupku.

III-POJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Člankom 1. - Date su definicije tko se smatra braniteljem, organizatorom otpora, dragovoljcem, veteranom jer su ti pojmovi proglašeni neustavnim presudom Ustavnog suda broj: U-22/04. Propisani su uvjeti pod kojim se stiče status ratnog vojnog invalida, kao i uvjeti pod kojima se stiče status mirnodopskog vojnog invalida. Data je definicija obitelji poginulog, umrlog ili nestalog branitelja i obitelji umrlog vojnog invalida.

Člankom 2. - U cilju provođena Preporuke Komiteta za ljudska prava UN, broj: 1917/2009, 1918/2009 i 1953/2010 u predmetu: Prutina, Zlatarac, Kozica i Čekić, u

članku 21. brisana je odredba stavak 4. prema kojoj su članovi obitelji nestalog branitelja bili dužni da nestalog branitelja proglase umrlim kako bi imali pravo na socijalne naknade ili bilo koji drugi oblik kompenzacije.

Člankom 3. - U stavku 3. članka 34. Zakona o pravima branitelja i članova njihovih obitelji rok od 15 dana za pokretanje postupka po nastaloj promijeni zamjenjuje se rokom od 30 dana, jer to nije objektivan rok u kome prvostupanjski organ treba da donese rješenje.

Člankom 4. - Ovim člankom sukladno presudi Ustavnog suda Federacije BiH broj:U-22/04 od 04.05.2005. godine, u članku 36. točka 1. briše se, a koja se odnosila na samovoljno napuštanje OS jer je to pitanje definisano navedenom presudom Ustavnog suda.

Člankom 5. - Sukladno Presudi Ustavnog suda Federacije BiH, broj: 8/13, propisana je mogućnost dokazivanja činjenica okolnosti stradanja u upravnom postupku.

Člankom 6.- Dopunjen je u smislu da se pored vojne dokumentacije uvjerenje izdaje i na osnovu pravomoćnog rješenja donesenog sukladno članku 43. Zakona o pravima branitelja i članova njihovih obitelji.

Člankom 7. - Ovim člankom propisano je da okolnosti nastanka oboljenja ili pogoršanje oboljenja utvrđuje Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

Člankom 8. - Brisana je rok od 5 godina za sprovođenje postupka po pravu nadzora.

Člankom 9. - Propisano je da ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

IV-FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona u Proračunu Federacije Bosne i Hercegovine nisu potrebna dodatna financijska sredstva.